

Алекс Болдин

Мара Подробната

Познавам един много добър човек. Нека го нарека условно с името Радко. Надали по света има такива добри хора като него. Добротата му е вродена, а не възпитана и отгледана. Винаги ми е приятно да общувам с него. Даже и когато странностите му ми причиняват неприятности. Този човек умее да се раздава безотказно и докрай. Ведър и усмихнат е, като някакъв ангел изпратен от Господ на хората за да ги поправи, облагороди и спаси от зли деяния.

Както при повечето добри хора така и у Радко, бе налице пълната липса на организация, съобразителност и късмет. Дори и да имаше желание да се бори с тези си недостатъци, той не бе в състояние да ги преодолее. В повечето случаи когато осъзнаваше, че е безсилен да промени събитието което му бе тласнато от съдбата, той спираше, усмихваше се извинително с една чаровна и мила усмивка с която сякаш искаше да каже, „Това е брат! Ако искаш го приеми, но друго не мога да сторя!“

Жестока автомобилна катастрофа бе осакатила лявата му ръка. Раната бе зараснала, но ръката така си остана трудноподвижна. Тая катастрофа го направи още по-объркан, разсеян и почти фатално религиозен. За да не му се случва повторно подобно събитие, той бе поставил две иконки на Богородица току под огледалото на старото едва кретащо „Рено“.

Тоя човек обичаше да разговаря, на всякакви теми, просто много да разговаря с другите хора. Когато говореше му ставаше някак по-леко. Забравяше трудностите, не му беше самотно. Жена му не понасяше тая негова слабост. Беше отстуденяла, беше се оттеглила с децата и го бе оставила сам на себе си, на своите цели, навици и страсти. А страстите и целите му бяха съвсем малко на брой, да иде на риболов, да се грижи за болната си майка, да потегне железарската работилница на баща си и накрая да му оправи гроба. Това бяха.

За двете си синчета говореше с любов. Раздаваше всяка част от себе си, и онова малко което бе останало в трудния му живот. В нашия край, на хората с подобна слабост се прикачваше специфичен и смешен прякор. Такъв индивид получаваше прякора – Мара Подробната.

Вечерта, преди местните избори, Радко неочаквано ми дойде на гости. Твърде рядко го виждах и бях много изненадан когато видях ухилената му физиономия пред външната врата. Стиснахме си ръце, потупахме се по рамо и го поканих да влезе. В ръка държеше някакъв плик.

– Сканираха ми снимката на татко. Едва оня ден я открих из чекмеджетата. Нося ти файла за да го сменим с онзи лошия дето сложи на некролога.

Спомних си, че миналата година бях направил некролог на баща му на личния си компютър.

– Да разбира се, ще я сменя щом искаш. Защо не ми донесе снимката, аз да ти я сканирам? Предпочете да я носиш на фото-услуги.

– Май сбърках, приятел. Онези ми избиха зъбите. Десет лева им дадох.

– Тая услуга не струва толкова.

– Поискаха ги и дадох.

– Е-е-х Радко...

Сядай да се видим, че от лятото мина доста време. Как е майка ти? Добре ли е?

– Абе... какво да ти кажа... Горе долу. Нося и храна от една закувалня на Червения площад. Цяла седмица съм в Оряхово, а като си дойда, всичко около нея е хаос и мръсотия. Не може да се обслужва вече. Давам пари на съседката да и купува хляб. А тя я се сети я не. Като влезе у нас обаче започва да рови в гардероба, из шкафовете, във фризера. Взема каквото и хареса. Нека взема, но поне да и дава да яде, а тя и това не прави. По двеста лева ми излиза издръжката на майка на месец.

– Защо не си я прибереш в Оряхово?

– Не иска. Като ги събера с жена ми и започват крамолите. Само плаче и говори за татко. Тук и е живота на нея. Тук у нас.

Разговорът ни продължи на всякакви теми. Те се сменяха бързо една след друга. Минаха четири часа от появата на Радко. С жена ми се бяхме приготвили да вечеряме, но така и не успяхме да го сторим. Имаше 4–5 кюфтета в хладилника и това си беше. Не можех да го поканя, нямаше да стигнат, а и заплата не бях взел още за да купя нещо за ядене от магазина.

На Радко обаче не му се ставаше. Времето отиваше вече към полунощ. Утре е събота и аз споделих плановете си.

– Трябва да купя зимнина. Имам едно десетина лева, за нея ги пазя. Дали ще ми стигнат не зная. Всичко ще купя от складовете, че там е доста по-евтино.

– Няма проблем, аз ще ти дам пари. Колко ти трябват? Ще те закарам и с колата. Ще ги превозим за да не си късаш ръцете да ги носиш пеш на километър разстояние.

– И ти ли ще купуваш за зимнина?

– Не, аз вече купих, но за теб... Ще ти помогна. Жената не пипа да прави зимнини. Аз се занимавам с тях.

– Че как така?

– ... Така е при нас. Сега съм дошъл да сложа дограмата на работницата. Към десет часа ще ми дойдат майстори. Трябва да им дам 800 лв. Имах някакви 280 за гроба на татко но трябва да ги дам на тях. Поне купих храна за майка. Тя яде само сладките неща а другото не поглежда. Другото прибира съседката...

Радко не спираше с излиянията си. Моята жена бе вече задрямала на фотьойла. Новините по телевизията бяха на привършване. Стомахът ми стържеше от глад. Приятната топлинка от току що пуснатото парно ме унасяше.

– Ония каменоделци от гробищния парк ме изиграха като теб. Дадох им 150 лв. Прибраха ги и нищо не направиха. Мина вече втори месец...

– Защо си им дал цялата сума? Сбъркал си! Кучката ще те лае за тия пари. Такива са, нали те предупредих...

– Каза ми но аз... Поискаха цялата сума и аз я дадох...

– Е-е-х Радко...

– Е, хайде да си ходя, че вие май още не сте вечеряли – сети се най-после да приключи гостуването си моя приятел.

Минаваше полунощ когато с жената изгълтахме набързо студените кюфтета и си легнахме. На другия ден, рано сутринта, в уговорения час, той бе отново пред входната врата. Стоеше усмихнат с оная детска усмивка, която само щастливите хора могат да сложат на лицето си. Беше облечен в кафяво износено кожено яке, черен вълнен каскет и стари протрити обувки.

– Колата е отпред. Хайде!

Това което той наричаше кола беше едно жалко подобие на возило изживяващо последните си щастливи месеци. Ръждата и дупките бяха покрили цялото купе. Вратата откъм шофьора беше без дръжка. От дупката, където и е било мястото, стърчеше парче тел. Стъклото на прозореца беше полуотворено и вероятно задвижвано на ръка, защото механизъмът му беше разнебитен. Чистачите стърчаха в някакво странно положение, толкова странно и неестествено, че навяваха мисълта за сто процентова нефункционалност.

– Разбили са се втулките. Ще ги сменявам. За едната съм сигурен, но другата мисля, че е в ред.

Той попипа здравата чистачка в резултат на което тя зае същото интересно нефункционално положение.

– Май и двете са за ремонт. Трябва да купувам и зимна гума, че тая задната се е износила и ще ме пребие някъде.

Радко отвори багажника за да намести нещо и там се показа един такъв хаос от най-разнообразни предмети, че човек можеше да си помисли, че липсва само реквизит на илюзионист. Няколко празни пластмасови тубички от масло, две-три туби от минерална вода, една въдица с макара, чифт кални гумени ботуши, спукана външна гума, мръсни и кални парцали деляха място и воюваха за внимание в тоя уникален автомобилен багажник.

– От вчера търся капачката на газовата уредба и не мога да я намеря. Трябва да я поставя, че ако чукна без да искам по вентила може да гръмне бутилката... – Радко започна да рови в хаоса от вещи с неподправено мрънкане и пъшкане. В един момент въздъхна и спря. – Няма я!

– Чакай да видя аз... – повдигнах гумата и прозрачната капачка лъсна цялата оплескана с кал и трева.

– О-о-о, ето къде била! – Той я изтри с един мръсен парцал и я монтира на уредбата. – Я сега да погледна акумулатора!... Новичък е. Оня ден го сложих. Нещо се откачва от скобите...

– Ами резбата на скобите се е съсипала, виж!

– О-о-о, да бе! Ще го вържа с тел за да не подскача. Оня ден да ти разправам, точно пред Липница, колата спря. Тегло! Вдигам капака, а то тъмница. Нищо не се вижда. Спрях един колега с Москвич и го помолих да ми помогне. „Бензиновата помпа е...“ – казва. Трябва да се смени. Закачи ме на буксир и ме довлече до града. Отидох при моя майстор, а той мрънка: „Готвя се да пътувам за Испания. Нямам време...“ – Най-послед се съгласи. Дадох му 100 лева и се разбрахме до вечерта да я смени. Тая сутрин отивам да си я взема, а жена му го усуква: „Мъжът ми замина и каза да ми дадеш 150 лева. Сменил ти е и ангренажния ремък.“ – Сега гледам и не мога да разбера сменил ли го е или не. Май не е...

– Нали е твой човек? Как ще те лъже така?

– Да мой е. Имам му вяра. Добре работи човека, но скъпичко взема.

– Тук, където, нещо е увиснало... да взема да го притегна...

Аз погледнах часовника. Вече цял час се мотаехме около старата кола.

– Хей, човече, хайде да ходим, че още не сме пили кафето и ще стане обяд.

– Да бе, хайде... – отплесна се Радко. – Отвори с мъка едната врата, напъха се трудно, след това свали с мъка стъклото и затвори вратата.

– Чакай да ти отворя, че заяжда ключалката.

Беше мой ред да опитам да се напъхам в тясното пространство до шофьора. Стъпалката беше цялата в кал. Прахоляк царуваше навред,

наред с изсъхнала трева, стари вестници и какво ли не, полезно или безполезно.

Тръгнахме. Складовата база се оказа оживена. Хора на всякаква възраст теглеха колички натоварени със зеле, праз и картофи. Отидох до магазинчето на Дарето. Там продаваха стоката най-евтино. Подбрах хубав зеленчук, от всичко по малко, разплатих се. Не ми стигнаха два лева за да доплатя. Радко извади, даде ми ги, а след това ми помогна да пренесе стоката до колата.

– Ти няма ли да си купиш?

– Купих си вчера. Дойдох само за теб. Дойдох да ти помогна.

– Ех и ти...!

– Сега ще идем да пийнем по едно кафе, че в десет часа ще ми дойдат майсторите. Къде ще идем?

– Ами хайде до градинката на ДНА. Хубаво го правят и не е скъпо.

Малкото гаражче се оказа пълно с хора. Изчакахме едни момичета да станат и седнахме до вратата. Бях си взел няколко лева от дома и го почерпих с кафе.

– Ето вземи двата лева... – казах. Знаех, че е притеснен с парите и не исках да го използвам.

– Няма проблем! Няма проблем! – отказа с усмивка, подкупваща и обезоръжаваща. – Твоята заплата е два пъти по-малка от моята. Ти имаш по-голяма нужда от пари... – Такъв си беше Радко. Като че ли не знаеше стойността на парите, а и не искаше да я знае.

– Ти не знаеш какви мошеници има край мен. Бях казал на касиерката, че искам 100 лева аванс. Минаха няколко дни. Просто бях забравил за него. След това я питам: „Къде ми е аванса?“ „Ами ти си го взе!“ – казва. „Как съм го взел?“ „Взе си го!“ „Дай да видя къде съм се подписал за него...“ „Не може да ти дам ведомостите. Вече са в счетоводството.“ „Дай ми парите бе жена!“ „Взе си ги!“ – Така си ме излъга безочливо. Взе ми аванса и нищо не можах да сторя.

– Ами че тя ще го направи и с друг...

– Оня ден возих една колежка за Враца. Хванаха ме с превишена скорост и ме глобиха със 100 лева. Тя ми се подхилва и казва: „Сам си виновен! Като караш бързо?“ „Та нали ти ме караше да бързам, бе жена?“ „Да не си бързал! Защо ме слушаш?“ – и не даде нито лев. Сега дължа на КАТ 100 лева и се чудя откъде да ги взема. Останал съм с 20 лева до края на месеца, а има още две седмици до тогава.

– Е-е-х Радко... Пий си кафето, че ще изстине.

Той извади една СИМ карта за Джи-Ес-Ем и започна да я сменя със

старата. На въпросителният ми поглед отговори:

– Имам си три карти. Едната ми е от Глобъл, другата от М-тел а третата от Вива-тел. В тая на Вива-тел имам няколко лева и ми се налага да звънна на моя приятел да дойде и да ми помогне за дограмата. Кофти е, че майсторите ми знаят телефона на Глобъл и всеки момент ще ме потърсят. – Радко припряно сменяше картите. След това звънна на въпросния приятел и върна картата на Глобъл. След няколко минути телефонът звънна и беше уточнено къде да чака майсторите. Смени пак картите с тая на М-тел защото трябваше да се обади на жена си. Кафето му беше вече изстинало. Подканих го да го изпие, а той се отплесна на тема „риболов“.

– Шаранът сега се заравя в тинята, даже и сомът прави тоя номер. Много обичам да ловя риба но не обичам да я чистя и ям. Имам във фризера няколко кленчета. Ще ти ги дам, че ще се развалят. Повече от месец са там а майка ми не знае как да си я сготви. Мъчи я склерозата. Още вчера се сетих за нея но забравих да ти я донеса. Има една книга която много ми хареса. Страшна е, за извънземни и за египетските пирамиди. Значи, през 2008 година се очаква края на света. Извънземни са предали тайната на египтяните и тя се съхранява в една пирамида. Един американец е открил йероглифите и е написал книгата. Планетите ще се наредят в една редица и полюсите ще се сменят. Ще настанят катаклизми и ще настъпи нов потоп. Остават ни само 4 години живот и после...

– Дай де! Дай да я прочета!

– Абе забравих да ти я донеса, но в следващата събота ми звънни за да ме подсетиш. Няколко колежки искаха да им я купя но не дават пари. Струва 10 лева, а искат аз да я купувам с мои пари.

– Тънките сметкаджии нямат брой.

– Е-е-е-й, как забравих! Трябваше да ида на сбирката на „свидетелите“.

– На кои свидетели, бе Радко?

– Има една християнска секта, „Свидетели на Йехова“ се казва. Хода на сбирките и. Пълно е с млади хора. Има и чужденци които говорят, говорят. Като ги слушам нещо ми олеква на душата. Знаеш ли кой е Йехова? Това е истинският Бог! Някой път ще те заведе и теб да послушаш. Ще видиш как ще ти олекне на душата...

– Мерси! – казах. – По би ми олекнало ако ми вдигнат заплатата, че сега едва събирам за храна.

– Да бе! Така е! Прав си! Много ти е ниска заплатата. Учил си за инженер пет години а сега не можеш да събереш пари за хляб. Чакай, че

ме търсят по телефона... – Радко вдигна Джи-Ес-Ем-а. „Дааа сега идвам. След две минути съм у нас...“ – А сега да се обади на Митко. Трябва и той да дойде за да ми помогне. – Радко започна пак да сменява картите припряно и усмихнато. Кафето му беше още непокътнато. Присегнах се. Скъсах пликчетата със захарта и ги сипах в чашката му. Разбърках изстиналата течност. Той се присегна с долепен телефон на ухото и го изпи на екс. Опита да се свърже със своя приятел но не успя.

– Звънни му от твоя телефон и затвори. Той ще ти се обади. Кажу ми, че го чакам у нас. Да идва веднага!

Радко се усмихна с оная мила извиняваща се усмивка, сякаш искаше да каже: „Нали виждаш, приятел. При мен всичко е под пара. Нямам време да умра. А ме чака работа, гласуване, приготвяне на храна за майка ми, правене на сурова туршия, прибиране на принтера от ремонт, плащане на глобата в КАТ, разправия с каменоделците и още куп неща.“

Разбрах го! Допих кафето и станахме да си ходим.

– Понякога ме събира яд на жена ми. Има си една приказка за мен и я подхвърля често-често. Нарича ме „Мара Подробната“. Майната и! Пет стотинки не дава за това и онова, а е началник в АЕЦ. Всичко на мен е легнало, просто съм се объркал. И колата... Накара ме да купя тая трошка та сега си троша аз главата. Минала е през трима купувачи и при мен вече издъхна. Нямам пари за нова. Абе остави... Скапан живот! Да слушаш жена... та да си видиш хаира.

Радко отново ми се усмихна с оная очарователна усмивка. Лицето му грееше радостно. Вълненият му каскет се беше кривнал юнашки на една страна. Предните му два зъба бяха несъразмерно дълги. Имаше вид на Заека-Бъни от едноименното анимационно филмче. Човек просто не можеше да устои да не му отвърне с усмивка. Разсмях се на глас стиснахме си ръка и се разделихме.

Бях изминал вече стотина метра когато чух, че някой ме вика. Обърнах се. Беше Мара Подробната.

– И звънни на Митко да идва... Само му чукни и той ще ти се обади. Чао!... А в петък ми чукни по Джи-Ес-Ем-а за да се подсети и ти донесе книгата. Чао!... А-а-а исках още нещо да ти кажа, но го забравих... Чао!

Махнах му с ръка и започнах акуратно да набирам написания на една синя касова бележка телефонния номер...

4.11.2007 г.

Враца

КРАЙ

© 2007 Алекс Болдин

Източник: Авторът

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/7004>]